

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/151/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214209983
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214209983.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária Erasmus Legal, s.r.o., so sídlom Justičná 9, Bratislava, IČO: 36 789 615, proti odporcovi: N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, S. G., o zaplatenie sumy 1.156,88 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 9C/321/2014-40 zo dňa 25. novembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Odporcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia žalovanej istiny 1.156,88 eur s prísl., keď tvrdil, že odporca porušil zmluvné podmienky zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Navrhovateľ a odporca dňa 12.12.2010 uzavreli písomnú úverovú zmluvu č. 4012059913. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 880,20 eur. Navrhovateľ odporcovi úver v dohodnutej výške poskytol. Odporca sa zaviazal poskytnutý a čerpaný úver splácať vždy do 15 - teho dňa tohto ktorého mesiaca v 18 - tich mesačných splátkach po 74,02 eur. Odporca však úver nesplácal riadne a včas. Odporca neuhradil žiadnu čiastku. Podľa udania navrhovateľa (čl. 24 v spise) sa stal zročný celý dlh z dôvodu omeškania so splácaním úveru (splátka č. 3) dňa 25.10.2011 (výzva k splateniu celého úveru sa nachádza na čl. 15 v spise). Zo splátkového kalendára (čl. 4 v spise) vyplýva, že dátum splatnosti prvej neuhradenej splátky bol 25.03.2011. Vzhľadom na vyššie uvedené, a vzhľadom na to, že dňa 25.11.2011 sa stal zročný celý dlh (čl. 15 + 24 v spise) a s poukazom na § 103 OZ premlčacia lehota ohľadne celého zosplateného dlhu začala plynúť od 25.03.2011 a uplynula 25.03.2014. návrh bol podaný 19.05.2014. vzhľadom na uvedené súd má za to, že celý návrh navrhovateľa je premlčaný. Preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. - odporcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo mu žiadne nevznikli.

Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodu: - podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p., že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. h) - súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav; podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p., nakoľko konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p., nakoľko súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav; podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z

nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ sa nestotožňuje s posudzovaním premlčania ex officio podľa § 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOS“) ani v zmysle lehôt podľa Občianskeho zákonníka. Poukázal na § 5b ZOS, ktorý bol do ZOS doplnený novelou č. 102/2014 Z.z., na právny názor Okresného súdu Levice uvedený v rozsudku zo dňa 25.07.2014, sp. zn. 5C/20/2013, s ktorým sa navrhovateľ v plnej miere stotožňuje. Premlčanie ako civilnoprávny inštitút má hmotnoprávny charakter. ... Ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nepriamo novelizovalo práve uvedené ustanovenie § 100 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Táto nepriama novela od základu zmenila spôsob aplikácie premlčania. Tým, že súdu stanovila povinnosť na premlčanie prihliadať aj bez návrhu, teda bez námietky dlžníka, resp. povinnej osoby, z neho fakticky urobila preklúziu. Aby výklad ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa bol systematicky súladný s úpravou premlčania v iných zákonoch, ... je potrebné ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa považovať za normu hmotného práva, pretože jeho aplikáciou dôjde k zásahu do hmotnoprávneho vzťahu účastníkov. Pri takomto ustálení si povahy ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa je potom potrebné aplikovať ho z hľadiska jeho časovej pôsobnosti tak, aby nedošlo k porušeniu princípu zákazu retroaktivity právnej normy (zákaz pravej retroaktivity). Bez existencie prechodných ustanovení v zákone č. 102/2014 Z.z. k tomuto ustanoveniu bude potom potrebné aplikovať ho len na tie právne vzťahy, ktoré vznikli po jeho účinnosti, teda len na tie zmluvy, resp. právne vzťahy založené z iného ako zmluvného dôvodu, ktoré vznikli po 01.05.2014. Právny vzťah z úverovej zmluvy, z ktorej nároky sú premetom tohto konania vznikol 12.12.2010, a preto by prvostupňový súd nemal posudzovať v tomto prípade premlčanie jednotlivých nárokov ex officio. Predmetná úverová zmluva je zmluva uzatvorená podľa Obchodného zákonníka. V zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka je predmetná Úverová zmluva tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom. Právny vzťah medzi účastníkmi sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka (Obchodný zákonník je lex specialis k Občianskemu zákonníku). Nakoľko ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, na predmetnú úverovú zmluvu je potrebné aplikovať aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len ako „ZSÚ“) a ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy, ktoré však neupravujú premlčanie. Má za to, že v danom prípade nemôže byť na inštitút premlčania aplikovaný Občiansky zákonník ani s ohľadom na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.“ Znenie tohto ustanovenia je časťou právnej obce považované za akýsi „materiálny korektív“. Aj napriek tomu, že judikatúra sa prikláňa skôr k výkladu, že všetky pôvodne dispozitívne ustanovenia Občianskeho zákonníka sú jednostranne kogentné a je možné sa od nich odchyliť iba v prospech spotrebiteľa, smernice na ochranu spotrebiteľa hovoria skôr v prospech výkladu považujúceho iba právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv za jednostranne kogentnú (t.j. § 52 - 60 a § 612 -627 O.z.) (porovnaj CSACH, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 331 s.). Zákonodarca nemal v úmysle určiť jednostrannú kogentnosť Občianskeho zákonníka en bloc (teda aj pri premlčaní), ale len jednostrannú kogentnosť úpravy spotrebiteľských zmlúv (§§ 52 až 54 O.z., prípadne ustanovenie o spotrebiteľskej kúpnej zmluve §§ 612 až 627 O.z.). S poukazom na vyššie uvedené má za to, že otázka premlčania má byť v danom prípade posudzovaná v režime Obchodného zákonníka s primeranou aplikáciou ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Návrh navrhovateľa na vydanie platobného rozsahu bol podaný na súd prvého stupňa pred uplynutím premlčacej lehoty (návrh bol na súd podaný dňa 19.5.2014), na základe čoho považuje úvahy o premlčaní nároku za nedôvodné. Z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva, že navrhovateľ mohol uplatniť právo vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka (t.j. právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania odporcu so zaplatením splátky, pričom toto právo mohol uplatniť len ak naň odporcu upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z tejto úpravy však už nie je jednoznačné, od akej udalosti treba túto lehotu počítať. Navrhovateľ má však za to, že musí uplynúť minimálne 15 dní odo dňa, keď navrhovateľ upozornil odporcu na to, že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky do dňa kedy má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky resp. do dňa, kedy ju má spotrebiteľ uhradiť. Uvedené vyplýva aj z konštantnej rozhodovacej praxe ostatných slovenských súdov. S poukazom na vyššie uvedené má navrhovateľ za to, že pri uplatňovaní svojho nároku na zaplatenie celej pohľadávky, ktorú eviduje voči odporcovi, postupoval v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ vyzval odporcu na zaplatenie celej dlžnej sumy až po uplynutí troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky a zároveň odo dňa, kedy bol odporca vyzvaný na zaplatenie celej dlžnej sumy do dňa podania návrhu na vydanie platobného rozkazu uplynulo

viac ako 15 dní. Má za to, že až naplnením spomínaných zákonných ustanovení mohol navrhovateľ prvýkrát uplatniť svoj nárok na súde a teda premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako naplnením zákonných podmienok vyžadovaných od veriteľa - navrhovateľa. S poukazom na vyššie uvedené je preto nesporné, že k splatnosti celej zvyšnej časti úveru došlo dňa 25.10.2011 (v splátkovom kalendári položka „stav k zosplateniu“). S poukazom na vyššie citované ust. § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka a ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka tak premlčacia lehota začala plynúť od 15. dňa nasledujúceho po zosplatení úveru, t. j. 15. dňa odo dňa 25.10.2011, t. j. dňom 8.11.2011, a táto je v zmysle ust. § 397 Obchodného zákonníka (v spojení s vyššie citovaným rozhodnutím NS SR) 4 - ročná. Aj keby si však uplatnili 3 - ročnú premlčaciu lehotu (s čím v zmysle vyššie uvedeného navrhovateľ nesúhlasí), nebola by pohľadávka premlčaná. Z uvedeného je zrejmé, že k premlčaniu nárokov uvedených v žalobe v tomto konaní nedošlo. Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nedostatočne zistil skutkový stav, na právny vzťah aplikoval nesprávne právne normy a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je v časti nepreskúmateľné. Preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok prvého stupňa v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a vyhovel návrhu navrhovateľa zo dňa 13.05.2014, vrátane uplatnených trov prvostupňového konania. Zároveň si týmto uplatňuje trovy odvolacieho konania pozostávajúce zo súdneho poplatku za podanie odvolania vo výške vyrubenej súdom a z trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 83,34 eur s DPH.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p..

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie žalobou uplatneného nároku navrhovateľovi z dôvodu jeho premlčania.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu navrhovateľovi.

Odvolací súd sa predovšetkým sústredil na vyriešenie otázky nastolenej odvolateľom, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa... zavedené novelou zákona č. 102/2014 Z.z., je možné podľa navrhovateľa retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 01.05.2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno.

Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávnych a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie spätne. V danom prípade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikability tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca

nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex officio vo všetkých aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na to prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.05.2014) správne ex offio citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 po novelizácii zák. č. 103/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Preto sa súd prvého stupňa správne vypořiadal s otázkou premlčania uplatneného nároku, ak dospel k záveru, že nárok navrhovateľa je premlčaný. Podľa vyjadrenia navrhovateľa sa stal zročný celý dlh z dôvodu omeškania so splácaním úveru (splátka č. 3) dňa 25.10.2011 (výzva k splateniu celého úveru sa nachádza na čl. 15 v spise). Zo splátkového kalendára (čl. 4 v spise) vyplýva, že dátum splatnosti prvej neuhradenej splátky bol 25.03.2011. Vzhľadom na vyššie uvedené, a vzhľadom na to, že dňa 25.11.2011 sa stal zročný celý dlh (čl. 15 + 24 v spise) a s poukazom na § 103 OZ premlčacia lehota ohľadne celého zosplateného dlhu začala plynúť od 25.03.2011 a uplynula 25.03.2014. návrh bol podaný 19.05.2014. vzhľadom na uvedené súd má za to, že celý návrh navrhovateľa je premlčaný. Preto bol správne návrh zamietnutý.

Vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa preto odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pretože úspešný odporca mal právo na náhradu trov konanie, no nežiadal si ju a žiadne mu nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.